

[Holger Eriksen.]

dende regler, hvorefter ikke engang aktionærer har mulighed for at få adgang til denne fortegnelse, er i fundamental strid med enhver form for demokratisk tankegang. De indebærer, at bestyrelsen forud for en generalforsamling ved henvendelse til aktionærerne kan erhverve de fornødne fuldmagter, medens derimod de aktionærer, som er utilfredse med selskabets ledelse, ikke har en tilsvarende mulighed for at komme i forbindelse med andre aktionærer. Kun hvis man ønsker at opretholde lederklikens absolutte diktatur på det økonomiske område, lader man det blive, som det er. Jeg har set, at dagbladet Børsen har gjort gældende, at det kan være farligt at give denne ret, fordi de aktionærer, der er utilfredse, ofte er sådanne, der ønsker et større udbytte, og at en imødekommenhed over for den slags krav vil gå ud over konsolideringen. Jeg ønsker at fastslå, at jeg ikke sympatiserer med den slags; vil man opretholde aktieselskabsformen og opretholde fiktionen om, at aktionæren har en vis indflydelse, bliver det virkelig nødvendigt at stille alle aktionærer lige.

I denne forbindelse vil jeg gerne spørge den højtærede minister, om hun ikke ville finde det betimeligt, at man i udvalget også drøftede tanken om at indføje en bestemmelse i aktieselskabsloven om, at alle bestyrelsesmedlemmer skal vælges på samme tid, og at forholdstalsvalg skal anvendes.

Der drives i øjeblikket en agitation for at få de små sparere til at købe aktier, ligesom der agiteres for, at pensionskasser skal have ret til at anbringe en del af deres midler i aktier. Den stadige stigning i aktiekurserne, hvorved kapitalanbringelse til en vis grad gøres værdifast, giver naturligvis en baggrund for disse bestræbelser, medens omvendt en sort dag i Wall Street, der fremkalder voldsomme kursnedgange verden over, vil give oplysning om, at ikke alt, der glimrer, er guld. Jeg har mine tvivl om, at der vil være nogen fordel ved, at små sparere her som i Amerika bliver aktionærer, men vil man fremme en sådan udvikling, må man virkelig også give de små aktionærer rettigheder. Engang var jeg så naiv, at jeg troede, at de, der sad i de forskellige aktieselskabers ledelser, repræsenterede de

store aktionærinteresser. I dag er jeg blevet klogere. Bestyrelsesmandaterne fordeles efter systemet: hvis jeg giver dig et æble, får jeg vel en pære til gengæld! På den måde kan man opretholde et system, hvorved et halvt eller et helt hundrede mænd går igen som Tordenskjolds soldater fra det ene selskab til det andet uden i øvrigt selv at have nogen væsentlig økonomisk interesse i det pågældende selskab. Det er selvfølgelig forkert.

Vi har også i flere tilfælde oplevet, at to aktionærgrupper slås på livet løs om, hvem der skal have ledelsen. Hvis den ene har blot 0,01 pct. over halvdelen af aktiekapitalen, besætter vedkommende ugenert alle bestyrelsesmandaterne, og oppositionen har ikke skygge af mulighed for at gøre sig gældende. Jeg mener derfor, at kravet om ligelig fordeling er retfærdigt. Man har allerede givet en vis indrømmelse til dette synspunkt ved at indføre en bestemmelse om, at en minoritet af aktionærer kan forlange en ekstra revision. Denne bestemmelse tager imidlertid kun sigte på muligheden af kriminelle forhold, ikke på selskabets drift. Har man sagt A, må man efter min opfattelse i dette tilfælde også sige B, og jeg håber, at den højtærede minister vil være indforstået med, at også dette spørgsmål tages op til drøftelse i udvalget.

Så er der de såkaldte „lukkede“ selskaber, hvilket vil sige selskaber, der ikke har mere end 10 aktionærer, og hvis aktier alle lyder på navn. Sådanne selskaber er efter de gældende regler fritaget for at skulle offentliggøre et regnskab; det vedrører ikke offentligheden, om selskabet giver stort eller ringe udbytte, eller om dets aktiekapital er opspist eller mangedoblet. Men dette synspunkt er efter min mening forkert. Vil man have de fordele, aktieselskabsloven giver, må man tage det sure med det søde og affinde sig med, at det er et foretagende, hvis forhold offentligheden må have kendskab til. Det må være således af hensyn til det, jeg nævnte i min indledning om, at ansvaret er begrænset. De, der vil bruge det begrænsede ansvar, må til gengæld finde sig i at være forpligtet til at lægge kortene på bordet. Men det må også ske af hensyn til det stadig stigende krav om offentlighed på alle mulige områder. Jeg går ud fra, at de, der går så stærkt ind for